

ku - čínsky štíhly *pohár*; pozri *čínske umenie*; *nádoby*

Kuan-jin - čínska bohyňa (poslucháčka nárekov); láskavé ochranné božstvo; uctievaná od r.100 do súčasnosti; pravdepodobne je indického pôvodu, kde bola mužským božstvom a až okolo 600 sa postupne premenila na božstvo ženské; na rozdiel od iných čínskych bohov jej nie sú obetované bežné obety ako potraviny alebo víno; podľa tradície bola smrteľnou ženou, princeznou, ktorá spáchala *samovraždu - obesením*; *Buddha* ju preniesol na ostrov Pchu-tuo, kde prežila na ceste k dokonalosti deväť rokov štúdia; meno bohyne vzývané najmä v dobe hroziaceho *nebezpečenstva*; bohyňa má silné rysy *bohyne plodnosti* (novomanželia sa k nej modlia za zdravé deti); zobrazovaná, ako sedí na *lotosu*, v ruke drží nádobu s kvapkami súcitu a vetvičky vrby; jej sprievodca Lung-nu stojí za ňou a nesie ďalšie atribúty vrátane vtáka ponášajúceho sa na *páva* (pozri Biedermann: *papagáj*), *perly* a *ruženec*; pozri *čínski bohovia*

Biedermann v súvislosti s heslom *bambus*: bambusová vetvička je *atribútom* dobrotivej bohyne Kuan-jin, bohyne *milosrdenstva*

-v súvislosti s heslom *jednorožec*: vzťah panna a jednorožec v stredovekom kresťanstve pripomína v *Číne* znázornenie dobrotivej bohyne Kuan-jin tróniacej na ležiacom jednorožcovi

Eberhard v súvislosti s heslom *papagáj*: vták pochádza z južnej časti *Číny*, v celej krajine musel byť známy už v dobách pred *Kristom* (pozri *rok nula*), pretože jeden starý text sa zmieňuje o hovoriacom papagájovi; často je zobrazovaný s perlou v zobáčku ako sprievodca bohyne Kuan-jin

Eberhard: bohyňa *milosrdenstva* Kuan-jin bola pôvodne budhistickým *Avalokitéšvarom*, *patrónom* tibetského *budhizmu*, ktorý je stelesnený v *dalailámovi*; jeho meno do čínštiny bolo predložené ako „ten, ktorý načúva zvukom tohto sveta“ (kuan jin); Avalokitéšvara bol zobrazovaný podľa indického *ideálu* – *krásy* s ľahko ženskými rysmi, mäkkými tvarmi a plno vyvinutými *ňadrami*; pravdepodobne vďaka tomu ho národ pokladal za bohyňu (doložené z 9.st.); bohyňa Kuan-jin je často zobrazovaná s dieťaťom na rukách a vyzerá ako *Madona*; jej sprievodcami sú chlapec s fľašou a dievča s vrbovou vetvičkou; v pobrežných oblastiach južnej Číny je často stotožňovaná s bohyňou *Ma-cu*, ktorú najneskôr od 11.storočia uctievali *rybári* a *pltníci*; niekedy sa hovorí, že Kuan-jin je manželkou Kuan-kunga (Kuan-ti), ale to iba kvôli podobnému menu; legenda vypráva, že zmienená vrbová vetvička nejakým spôsobom zasunutá do fľaše ju „zneuctila“; vetvička sa premenila na ľahké dievča (pozri *metamorfóza*) a „vykričané štvrť“ sa od tej doby volajú „*kvetinové ulice* a *vrbové uličky*“

čínska bohyňa Kuan-jin

Kuba – najväčší ostrovný štát v Karibiku; pozri *karneval*, *Amerika Latinská*

Kubéra - *hinduistický boh* bohatstva a blahobytu, ktorý pôvodne stál na čele nižších bohov *jakšov*; jazdí na trpasličom jakšovi alebo na voze; jeho *atribútmi* je celý rad predmetov; pozri *bohatstvo*, *hojnosť*, *blahobyť*, *prosperita*; *bohovia bohatstva*

Kubička Jaroslav - (†2009); slovenský akademický sochár a maliar

Čítajte viac: <http://orava.sme.sk/c/4880585/zomrel-jaroslav-kubicka.html#ixzz2kT3SfA9T>

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch//query=au%3A%22Jaroslav+Kubi%C4%8Dka%22>
<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/results?orderBy=RELEVANCE&items=14&query=au:%22Jaroslav%20Kubi%C4%8Dka%22&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=2>
<http://registerkultury.gov.sk/podujatia/podujatie.php?idpodujatia=10013>

J. Kubička: Koník III. (1960 – 1969)

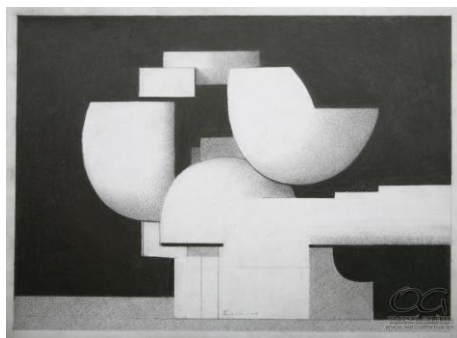
J. Kubička: Dvojica

J. Kubička: Slanica - dva príbehy

J. Kubička: Jazdec na koni II.
J. Kubička: Mužský akt (štúdia, 1982)
J. Kubička: Hlava robotníka (štúdia)

J. Kubička: Kresba XXIX.

kubikulum - pozri *cubiculum*

Kubín - pozri *Slovensko*

A. P. Weisz-Kubínčan: Kubín (1925-1930)

A. P. Weisz-Kubínčan: Kubínsky potok (1930)

Kubín František -

<http://frankzumbach.wordpress.com/tag/dead-of-night/page/4/>

Kubínyi Alexander - (†1949); slovenský maliar

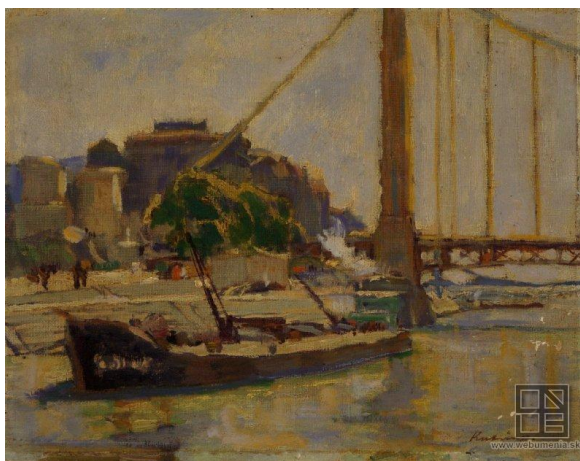
<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch//query=au%3A%22Alexander+Kub%C3%ADnyi%22>

A. Kubínyi: Priadka (1901-1925)

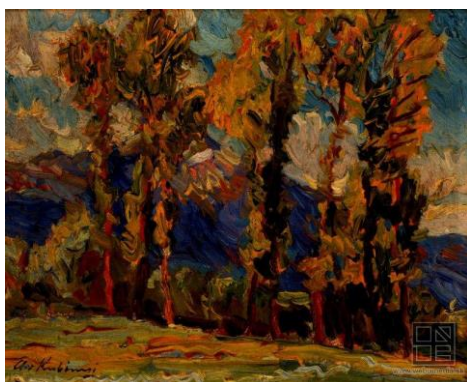
A. Kubínyi: Portrét ženy (1890-1910)

A. Kubínyi: Autoportrét (1927-1927)

A. Kubínyi: Podobizeň chlapca v kočíku (1885-1900)

A. Kubínyi: Stará Budapešť (1875-1900)

A. Kubínyi: Štúdia krajiny

A. Kubínyi: Furmani (1901-1925)

A. Kubínyi: Krajina s vodou (1901-1925)

A. Kubínyi: Ranná toaleta (1900)

kubistická perspektíva - *perspektíva kubistická*

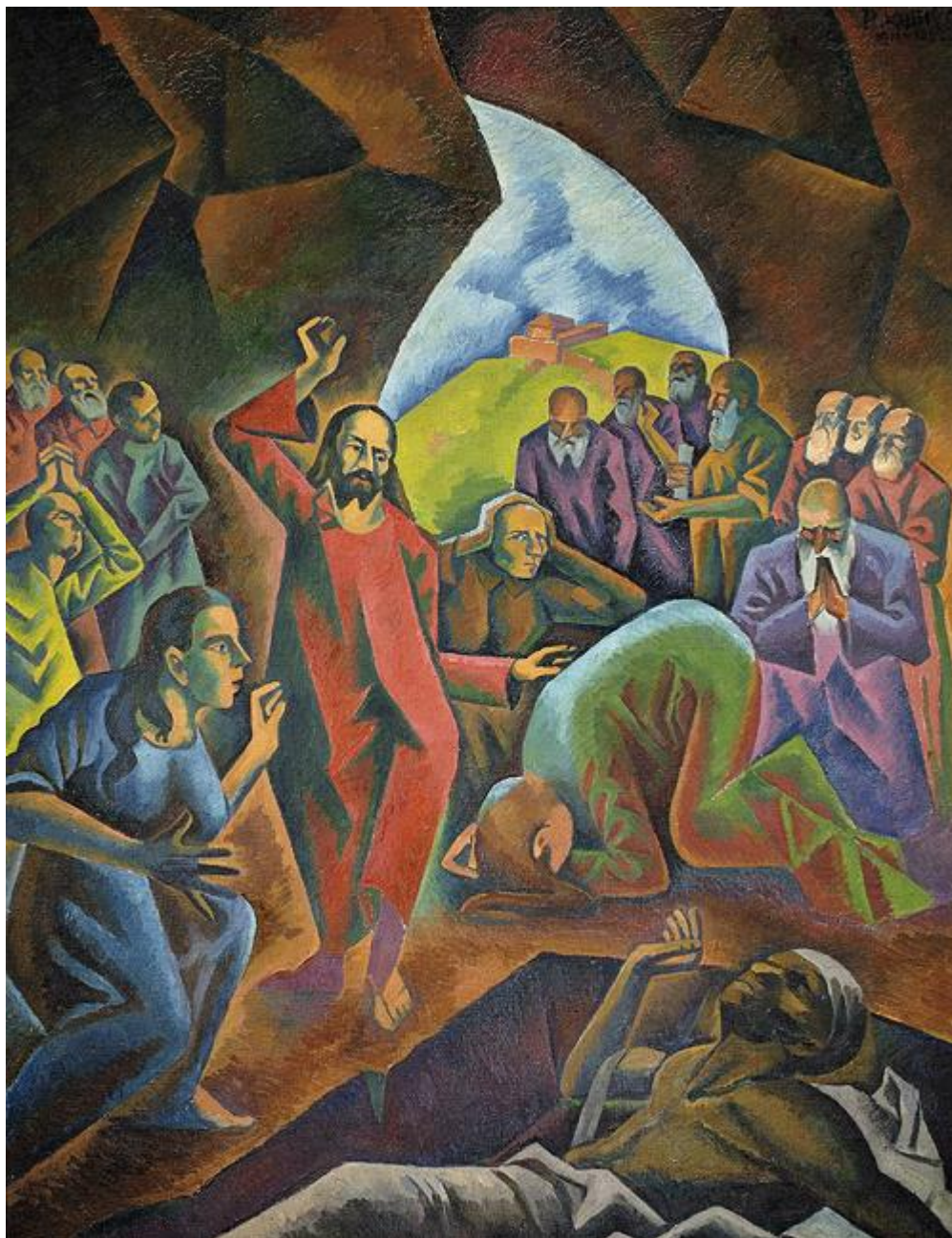
kubistickí maliari českí - *českí maliari kubistickí*

kubistický impresionizmus - pokus v tvorbe *Henriho Le Fauniera*, ktorý skĺbil štúdium a analýzu *objemu* so snahou postihnúť svetelnú zložku motívu

kubistický realizmus/kuborealizmus - *precisionizmus*

Kubišta Bohumil - (†1918); český maliar, grafik a výtvarný kritik; predstaviteľ *kubizmu* s vplyvmi *expresionizmu*; jeho začiatky boli neskoro *impresionistické*, potom prešiel ku *kubizmu* (pozri *kuboexpresionizmus*, *kubofuturizmus*); neskoršie ovplyvnený *fauvizmom* a *futurizmom*; zúčastnil sa výstav skupiny *Osmá*; pozri *kompozícia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Bohumil_Kubi%C5%A1ta

B. Kubišta: Vzkriesenie Lazára (1911)

B. Kubišta: Autoportrét (1908)

kubizmus - z fr. cube – „kocka“; maliarsky a sochársky smer zo začiatku 20.storočia; výstavbou diela a novým poňatím sa zásadne odlišoval od smerov tej doby; hnutie zamerané na konštruktívne prvky výtvarného diela (pozri *konštruktivizmus*), neperspektívne zobrazenie skutočnosti prevedenej do *stereometrických* tvarov; odmietanie čistej *abstrakcie* bez predmetnosti; odmietanie *impresionizmu*; východisko v tvorbe P. Cézanna, ázijskom umení a afrických plastikách (už okolo 1905 objavované M. de Vlaminckom, A. Derainom, H. Matissom); smer zvyčajne rozdelený na tri obdobia: 1907-1909 prípravné obdobie, 1910-1912 analytické obdobie, 1913-1914 syntetické obdobie; táto periodizácia približne zodpovedá aj kubistickému sochárstvu, ktoré však doznieva až po 1.svetovej vojne (pozri *purizmus*); zrod smeru vyvolaný potrebou nového poňatia *reality* (inšpiráciou Seuratova výstava 1905 a najmä posmrtná Cézannova výstava 1907, ktoré aktualizovali otázku *kompozície*); ku kubistickému názoru dospeli súčasne a nezávisle na sebe G. Braque a P. Picasso; za kľúčové dielo, ktoré plne objasnilo nové princípy, je považovaný Picassov obraz *Slečny z Avignonu* (1907); názov smeru pochádza od kritika L. Vausellesa, ktorý na *Salóne nezávislých* (1909) označil Braqueove obrazy za kubistické *bizarnosti*; napriek zápornej odozve v ďalšom *Salóne nezávislých* (1911) vystavovali noví stúpenci smeru A. Gleizes, J. Metzinger, Le

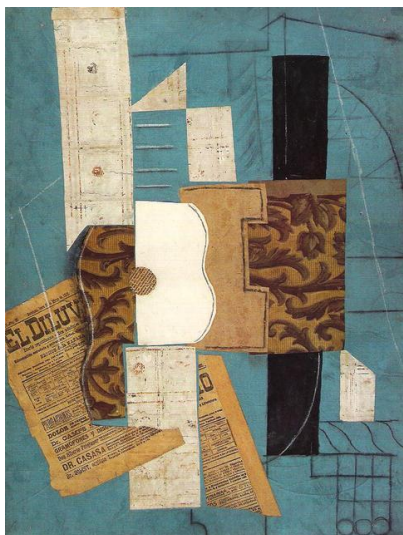
Fauconier, J. Léger, R. Delaunay; kubistické zobrazenie nechápalo obraz ako prostý výsek skutočnosti, ktorý *iluzívnymi* prostriedkami opakuje jednoduchú zrkovú skúsenosť; obraz je chápaný dôsledne dvojrozmerné, zrieka sa iluzívneho trojrozmerného priestoru (pozri *stereometria*) > vzdal sa aj ďalších prvkov: *svetla* a *atmosféry*, *centrálnej perspektívy*, jednoty obrazového deja a *času*, *farebnosti*, doterajšej funkcie *rámu* apod.; zostal však dôsledne spáť *zmyslovou* skúsenosťou s objektívnou *realitou*, ktorú však spája so skúsenosťou racionálneho a logického poznania reality, ktorá tak dopĺňa jednostrannosť zrkovej informácie (Picasso: „maľujem predmety tak, ako myslím, nie tak ako vidím“); analytická fáza smeru objekt rozkladá do viacerých pohľadov, aby informácia o realite bola čo najúplnejšia; zlučuje priečelný a bočný pohľad s nadhľadom a podhľadom; odtiaľ vychádza kubistická súbežnosť niekoľkých *zorných uhlov* (pozri Baleka: *portrét*), súbežnosť plynúceho času; konštruktívny postup zjednodušujúci tvary, pretvára všetky formy na základné stereometrické tvary: *guľu*, *valec*, *kužeľ*, *ihlan*, *kocku* a vedie k racionálnemu vzťahu ku farbe; farba sa zbavuje iluzívnej opisnosti, na obraze presadzuje *monochromatická* - škála sivej, hnedej a zelenavej, ktoré najviac vyhovujú intelektuálnemu zámeru *kompozície* (výnimkou sú diela *J. Grisa* v jasných, harmonických farbách); záujem o vecnosť a predmetnosť vedie k zvýšenému záujmu o *zátišie*, ale princípy prenášané aj do figurálnych kompozícií a *krajinomalby*; v syntetickom období už nebol cieľom analytický rozklad skutočnosti ale jej zjednotenie a súhrnné podanie, ktoré nemierilo k iluzívnej rekonštrukcii tvaru ale k obrazovej skladbe; syntetické obdobie vychádza z analytického obdobia, z *fazetového* rozkladu tvarov, simultánnej viacpohľadovosti, priestorovej priestupnosti, ale otvorilo sa farbe a *koláži*, ktorá zbližovala obraz s realitou a pomáhala identifikácii tvarov; v počiatočnej fáze strediskom smeru dom v Rue Ravignan na *Mortmartri* s *ateliérmi*, ktoré umelci nazývali *bateau-lavoir* (*P. Picasso, J. Gris, G. Braque*); iným strediskom sa stala *Skupina z Puteaux* (*A. Gleizes, F. Picabia, R. de La Fresnaye, F. Léger, J. Metzinger, Fr. Kupka*); ku kubizmu pridali bratia *Duchampovci*, *D. Rivera* a ďalší, ktorí smer modifikovali alebo odchádzali k iným smerom, napr. *orfizmu* (*R. Delunay*), *futurizmu* a *kubofuturizmu* – *D. Burljuk*), *rayonizmu/lučizmu* (*M. Larionov*), do okruhu skupiny *Der Blaue Reiter*, *geometrickej abstrakcii* (*P. Mondrian*); rad členov vytvoril združenie *Section d'Or*; kubizmus našiel silnú odozvu v sochárstve (obdobie, v ktorom končil impresionistický prínos *A. Rodina* a nenachádzal odozvu *neoklasicizmus* – *A. Maillola*); kubistické sochárstvo prezentované *P. Picassom, G. Braqueom, A. Archipenom, R. Duchampom-Villonom, J. Lipchitzom, H. Laurensom, O. Zadkinom*, neskoršie *P. Gargallom, J. Gonzalesom* a inými; v českom prostredí kubizmus dostáva podobu *kuboexpresionizmu* a jeho centrom je *skupina Osmá*; český kubizmus v tvorbe *B. Kubištu*; kubizmus predstavuje svojím príklonom k racionalistickej a tým aj klasicistickej, ingresovskej tradícii protikladnej k senzitívnej *delacroixovskej* vetve (pozri *J. A. Ingres, E. Delacroix*); smer patrí medzi najpodnetnejšie v 20.st.; z jeho podnetov vychádza *neoplasticizmus*;

pozri *analytický, hermetický, syntetický, magický kubizmus, tubizmus, vorticizmus, kuboexpresionizmus, rondokubizmus, postkubizmus, primitivizmus 3, art déco, purizmus; farba hnedá, papiers collés; Artel; pompiers, synchromizmus; A. Ozefant*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Cubismo>

http://translate.googleusercontent.com/translate_c?depth=1&hl=sk&langpair=en%7Csk&rurl=translate.google.sk&u=http://www.ask.com/wiki/Cubism&usg=ALkJrhi6eQ2qMIy0mtaE9j-sNhNWZ6kEMQ

kubizmus analytický - prvá fáza kubizmu z roku 1910 s obmedzenou farebnosťou, komplexným pohľadom na skutočnosť z viacerých uhlov; užívanie *koláže* a štylizovaných figurálnych detailov pre zväčšenie zrozumiteľnosti (*P. Picasso, G. Braque, J. Gris* a ď.)

P. Picasso: Gitara II. (1913)

P. Picasso: Gitara (1912-1913)

kubizmus hermetický - vrcholná fáza *kubizmu*, v ktorej sa zobrazované stáva neidentifikovateľným; do roku 1913

P. Picasso: Gitarista

G. Braque: Dáma s gitarou (1913)

kubizmus magický - smer v 20. rokoch 20. st., prehodnocujúci odkaz *kubizmu* z pozícií *poetizmu*; v českých podmienkach tvorba skupiny *Devětsil*

kubizmus orfický - výtvarný smer po roku 1910, jeden z neskorých kubistických výtvarných prúdov, zdôrazňujúci však prioritu *farby* (*simultánnosť* farebného a tvarového *pohybu* chápe ako základnú zložku *skutočnosti*) a jej emotívne účinky; užíva *abstrakciu*, *plošnosť*, jasné žiarivé farby, kontrast *simultánnych farieb* (pozri *simultánný kontrast*); smer približujúci maľbu *hudbe* a *poézii* (pozri prvky v tvorbe *V. Kandinského*; porovnaj *vizuálna poézia*); kompozičnú skladbu lineárnych prvkov chápe ako analógiu kompozičných zásad hudobných diel; preto 1912 odvodený názov

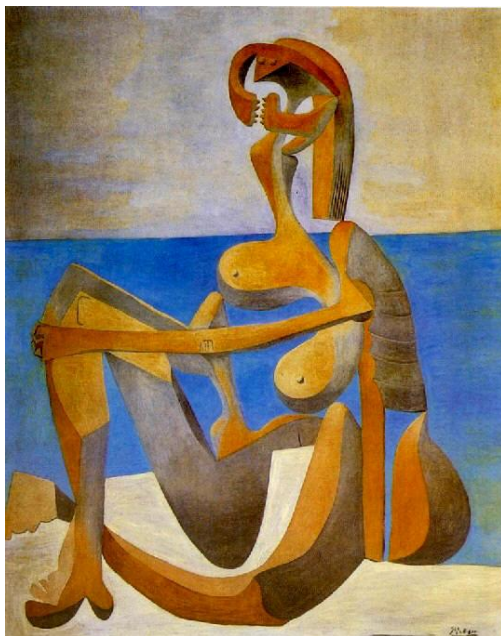
smeru podľa postavy gréckeho mýtického hudobníka *Orfea*); názov od básnika *G. Apollinaire*; v svojich dôsledkoch vedie ku vzniku abstraktného umenia; (*R. Delaunay, F. Kupka, S. Delunayová-Terková*) pozri *orfizmus 2*

http://it.wikipedia.org/wiki/Cubismo_orfico

A. Nemeš: Zátiešie s hydinou

kubizmus syntetický - tretia fáza kubizmu od roku 1913 s návratom k farebnosti diela, snahou navrátiť predmetom celistvý tvar, redukciou tvaru na podstatné znaky; na syntetický kubizmus nadväzovala skupina *Section d'or* a umenie *geometrickej abstrakcie*

P. Picasso: Kúpajúca sa (1930)

kubizujúci - všeobecne diela využívajúce niektoré prvky *kubizmu*; tendencia sa objavuje vo fáze doznievajúcej kubistickej avantgardy takmer nepretržite až do súčasnosti, bez jeho pôvodných rysov (rozklad tvaru, pohľad z viacerých strán); je pre ňu charakteristická častá štylizácia, zameranie sa na dekoratívnu geometrizáciu tvaru, farebnú citovosť až nostalgiu (*Bazovský*)

E. Šimerová-Martinčeková: Stromy (1935)

P. Potoček: Klaun (2005)

P. Potoček: Spomienku opatrujte (2001-2006)

kuboexpresionizmus - ďalší z početných *postkubistických* experimentov; smer v českom prostredí, ktorý bol vytvorený takmer bez časového oneskorenia; spájal konštrukčné prvky *kubizmu* s *expresionistickou* farebnou výrazovosťou a deformáciou tvarov (A. Procházka); jeho centrom bola skupina *Osma*; (E. Filla, V. Beneš, B. Kubišta, V. Špála)

kubofuturizmus - 1. český výtvarný smer z počiatku 20. st., vzniknutý spojením *kubizmu* a *futurizmu*; obmedzený na maliarsku a sochársku tvorbu B. Kubištu a O. Gutfreunda; v českom prostredí futurizmus vstrebávaný prostredníctvom *kubizmu*

2. ruský smer so širšou základňou a zasahujúci okrem maliarstva a sochárstva aj do architektúry a poézie; obidva smery *kubizmu* aj *futurizmu* vstupujú do ruského umenia súčasne a v súbežnom prelínaní; ruský *kubofuturizmus* sa staval proti *secesii*, neskorej tvorbe *peredvižnikov*; východiskom *kubofuturizmu* bolo osobité poňatie *kubizmu* N. Gončarovovej a M. Larionova; na ich diela s dedinskými námetmi nadviazal K. Malevič inšpirovaný ešte *Matissovými* dielami; svoj názor založil na geometrických tvaroch, ktorých plošnosť narušal naznačovaním *modelácie* farbou, čiže bez svetelného zdroja; *obrazový priestor* budoval skratkami tvarov a ich krížovým usporiadaním na ploche obrazu, ktoré dej dynamizovalo; v rokoch 1911-13 dospel dielami (Drevorubač, Žena s váhami na vodu, Dedinské ráno po daždi) k úplnému prelínaniu objemovej a pohybovej problematiky *kubizmu* a *futurizmu*; svojimi valcovitými tvarmi predišiel takmer o dva roky Légerov - *tubizmus*; v Malevičovej tvorbe sa odrazila aj neskorá fáza syntetického *kubizmu*; záverečné obdobie jeho tvorby v 1913-14 sa vyznačovalo stále väčšou plošnosťou, rozkladom tvarov do *fazet* a ich transparentnosťou a dynamickosťou, použitím koláže); (M. Larionov, N. Gončarovová, K. Malevič, V. Kandinskij); pozri *cinematizmus*

kubus - blok v tvare kocky